

عنوان مقاله :

مقایسه سبک های فرزند پروری ادراک شده و میزان استفاده از شبکه های مجازی
در بین دختران دبیرستانی خانواده های مشکل دار و عادی شهرستان گرگان.

نام و نام خانوادگی نویسنده اول: مریم حاجی کریم

دانشجو کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

آدرس پست الکترونیک نویسنده: m.hajikarim@yahoo.com

نام و نام خانوادگی نویسنده دوم: سید مجتبی عقیلی

استاد دانشگاه دکتری روانشناسی سلامت

آدرس پست الکترونیک نویسنده: asemanha@gmail.com

چکیده

در این پژوهش به مقایسه سبک های فرزند پروری ادراک شده و میزان استفاده از شبکه های مجازی در بین دختران دبیرستانی خانواده های مشکل دار و عادی شهرستان گرگان پرداخته شده است. هدف اصلی پژوهش حاضر مقایسه سبک های فرزند پروری ادراک شده، در میزان استفاده از شبکه های مجازی در بین دختران دبیرستانی خانواده های مشکل دار و عادی شهر گرگان است. روش تحقیق از نوع علی مقایسه ای بود. جامعه آماری این پژوهش دانش آموزان دختر پایه های دوم، سوم و چهارم دوره دوم متوسطه در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ می باشند. حجم نمونه ۲۶۰ نفر دانش آموز از دبیرستان های گرگان می باشند که به روش نمونه گیری خوشه ای انتخاب شدند. ابزارهای این پژوهش پرسشنامه مقیاس ادراک شیوه والدین pops، پرسشنامه عملکرد خانواده FAD بوده است. نتایج پژوهش بدین شرح است: بین سبک فرزندپروری پدر و همچنین مادر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد و بین استفاده از شبکه های اجتماعی در گروه افراد عادی و مشکل دار تفاوت معنی داری وجود ندارد. در راستای این پژوهش پیشنهادهایی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: سبک فرزند پروری، شبکه های مجازی، خانواده، دانش آموزان دختر

مقدمه

خانواده

خانواده اولین پایه گذار شخصیت ، ارزشها و معیارهای فکری فرد است که نقش مهمی در تعیین سرنوشت و سبک و خط مشی زندگی فرد در آینده دارد و اخلاق و صحت و سلامت روانی فرد تا حد زیادی در گرو آن است . واکنش کودک نسبت به محیط خود تحت تاثیر موازین اجتماعی و فرهنگی و گروهی است که در میان آن بزرگ شده است از آنجا که خانواده یک واحد اجتماعی است و ارزشها و معیارهای اجتماعی از طریق آن به کودک منتقل می شود ، به عنوان یک واسطه از لحاظ تاثیر محیط اجتماعی بر کودک ، اهمیت فراوانی دارد (احدی ، محسنی ، ۱۳۷۱) .

محیط خانواده ، اولین و بادوام ترین عاملی است که در رشد شخصیت فرزندان تاثیر می گذارد . نفوذ والدین در بچه ها تنها محدود به جنبه های ارثی نیست ، بلکه در آشنایی کودک با زندگی اجتماعی و فرهنگ جامعه نیز ، خانواده نقش بسیار مؤثری دارد . خانه محلی است که در آن کودک امور مختلف را فرا می گیرد و با مشاهده رفتار والدین راه و رسم زندگی را نیز با تقلید از رفتار و اعمال آنها فرا می گیرد (شریعتمداری ، ۱۳۶۹) .

سبک های فرزند پروری

هر خانواده شیوه های خاصی را در تربیت فردی و اجتماعی فرزندان خویش بکار می گیرد . این شیوه ها که سبک های فرزند پروری نامیده می شود متاثر از عوامل مختلفی از جمله عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره می باشد. (Hard etal,1993).

فرزند پروری مجموعه ای از نگرشهای والدین نسبت به کودکان است که منجر به ایجاد جو هیجانی میشود که در آن جو رفتارهای والدین بروز می نماید. این رفتارها هم دربرگیرنده رفتارهای مشخص (رفتارهایی که در جهت هدف والدین است) که از طریق آن رفتارها، والدین به وظایف والدینی شان عمل می کنند(اشاره به رفتارهای فرزند پروری دارد) و رفتارهای غیر مرتبط با هدف های والدینی است که شامل ژستها، تغییر در تن صدا یا بیان هیجانهای غیر ارادی می باشد. در واقع فرزند پروری فعالیتی پیچیده و دربرگیرنده رفتارهای خاصی است که کودک را تحت تاثیر قرار می دهد. (Darling & Sternberg,1993؛ به نقل از مهرابی، ۱۳۷۹).

- نظریه بامریند^۱

در نظریه بامریند سه سبک اساسی فرزندپروری تعریف شده است: مستبد، آسان گیر و مقتدر. این سه سبک فرزندپروری در دو مشخصه باهم متفاوتند: میزان توجه یا گرمی که کودک به دست می آورد و میزانی که رفتار و فعالیت های کودک کنترل می شود (Kerns,K&Strvens,A,1996)

۱. سبک مستبد: این والدین بر کنترل کودک و فرمانبرداری او تاکید دارند. آنها خودمختاری کودک را محدود می کنند و رفتار مناسب را برای آنها تعیین می کنند. این والدین از اصول اجباری طرفداری می کنند، معمولا خواستار تبعیت بدون پرسش از دستوراتشان هستند. آنها به ندرت از عباراتی که حاکی از رضایت باشد استفاده می کنند (همان منبع)

۲. سبک آسان گیر: این والدین از اعمال هر نوع سخت گیری و کنترل اجتناب می کنند. والدین سهل گیر به فرزندان اجازه می دهند برای خود تصمیمات بسیاری بگیرند (در سنی که آنان ظرفیت چنین کاری ندارند). بامریند دریافت که فرزندان والدین

آسان گیر بسیار خام هستند. آنها در کنترل تکانه های خود مشکل دارند و هنگامی که از آنان خواسته می شود کاری را انجام دهند که با علایق زودگذر آنان مخالف است، نافرمانی و سرکشی می کنند. این کودکان بسیار پرتوقع هستند (مهرابی، ۱۳۷۹) ۳. سبک مقتدر: سبکهای فرزند پروری مستبد و آسان گیر در دوسوی یک پیوستار قرار می گیرند. در مقابل سبک مقتدر درجایی بین آن دو قرار می گیرد. والدینی که این سبک را بکار می برند توجه خوبی به فرزند خود نشان می دهند و میزان کنترل والدینی متوسطی را به کار می برند که به کودکان اجازه می دهد به طور فزاینده ای خود مختار شوند (همان منبع). بامریند معتقد بود که سبک فرزند پروری مقتدرانه با داشتن سطوح بالایی از حمایت عاطفی، روابط نزدیک و دادن خودمختاری مناسب با شایستگی کودک در مدرسه مرتبط است (Brandt, 1992).

یک تفاوت کلیدی بین والدین مستبد و مقتدر در بعد کنترل روانشناختی است. هردو دسته از فرزندانشان انتظار دارند که به طور مناسبی رفتار کنند و از قوانین والدین اطاعت نمایند. اما والدین مستبد انتظار دارند که فرزندان قضاوتها، ارزشها و اهدافشان را بدون هیچ پرسشی بپذیرند؛ در حالیکه والدین مقتدر به تعاملات کلامی با فرزندانشان علاقه مند هستند و در مورد انتظاراتشان توضیحات بیشتری را بکار می برند (همان منبع).

باید توجه داشت که شیوه فرزند پروری که فرزندان از والدین خود درک می کنند با درک والدین از شیوه فرزند پروری خود، متفاوت است و نگرشها و درک والدین و فرزندان از شیوه ها با عمل فرزند پروری ممکن است تفاوت داشته باشند و والدین موقع تعامل با فرزندانشان به گونه دیگر ممکن است عمل کنند، هرچند این مطلب نمی تواند دلیلی بر رد ارتباط ابعاد رفتاری، عاطفی و شناختی نگرشها و ادراکات والدین و فرزندان باشد و ساده اندیشی است اگر از این یافته ها نتیجه بگیریم که رابطه ای بین ادراک فرزند پروری والدین از سوی فرزندان و رفتارهای والدین وجود ندارد (مهر افروز، ۱۳۷۸).

شبکه های مجازی

تاکنون تعاریف گوناگونی از شبکه های اجتماعی اینترنتی یا مجازی ارائه شده است. آخرین تعریفی که دقیق تر به نظر می رسد می گوید، شبکه های اجتماعی اینترنتی عموماً سرویس های مبتنی بر وب هستند. سرویس آنلاین، پلتفرم یا سایتی محسوب می شوند که مردم در آنها می توانند، نظرات، علاقه مندی ها و در یک کلام محتوا ایجاد و با دوستان و سایرین به اشتراک بگذارند. (کفاشی، ۱۳۸۸)

شبکه های اجتماعی گروهی از افراد یا سازمانها می باشد که دارای سلیقه یا منافع مشترک هستند که برای دستیابی به اهداف خاصی گرد می آیند. هر عضو را یک بازیگر (actor) می گویند. ویژگی شبکه های اجتماعی وجود روابط و تعاملات پیچیده بین بازیگران است. (همان منبع)

دلایل عمده ایجاد شبکه های اجتماعی:

- روابط فردی

- روابط کاری

- روابط علمی

- سلیقه ها و علایق و تفریحات مشترک

- انگیزه های اجتماعی - سیاسی (همان منبع)

اینفوگرافیک یک شبکه اجتماعی، یک ساختار اجتماعی است که از گره هایی (که عموماً فردی یا سازمانی هستند) تشکیل شده است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی به هم متصل اند. به بیان دیگر، یک شبکه اجتماعی سایت یا مجموعه سایتی است که به کاربرانی که دوست دارند علاقه مندی ها، افکار، فعالیت های خودشان را با دیگران به اشتراک بگذارند و دیگران هم با آنان به اشتراک بگذارند. (حسام مقدم، ۱۳۸۹)

در گردش اطلاعات باید نقش کاربران را فراتر از آنچه در رسانه‌های سنتی فرض می‌شد، نگریست. مخاطب در فضای سایبر، از جمله شبکه‌های اجتماعی، هدف نیستند تا هدف گلوله‌ی اطلاعات قرار گیرند. آنان نقش فعالی در تولید محتوا و گردش اطلاعات دارند. مخاطب، یا به تعبیر بهتر، کاربر فعال است و آگاه شده است. او ابزارهای فعال بودن را در اختیار دارد. به عنوان کنشگر در فضای شبکه‌های اجتماعی نقش ایفا می‌کند و برای خود حقی قابل می‌شود. حتی با اهرم‌هایی که در دست دارند می‌توانند، ساختارها را نیز تغییر دهند تا گردش اطلاعات به شکل مطلوب آنان انجام گیرد. آنان در پی‌ریزی و استقرار قواعد فعالیت در شبکه‌های اجتماعی سهم اساسی را برای خود قایل هستند که اهرم فشار بسیار خوبی برای محدودیت‌های آمرانه‌ی آشکار یا پنهان است. این اهمیت و کانون قرار گرفتن کاربران را باید به درستی دریابیم. (کاظمی، ۱۳۸۸)

شبکه‌های اجتماعی مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارند، توانسته اند به خوبی در زندگی مردم جا باز کنند. مردم بسیاری در سنین مختلف و از گروه‌های اجتماعی متفاوت در شبکه‌های اجتماعی مجازی کنار هم آمده اند و از فاصله‌های بسیار دور در دنیای واقعی، از طریق شبکه‌های اجتماعی با هم ارتباط برقرار می‌کنند. شبکه‌های اجتماعی نقش پررنگی در دنیای امروز دارند و نمی‌توان آن‌ها را نادیده گرفت. این سایت‌ها بر ابعاد مختلف زندگی فردی و اجتماعی افراد و در سطح کشورها و حتی بین الملل تاثیرگذارند و به همین دلیل در حال گسترش هستند و در آینده نقش به مراتب بیشتر و مهم تری را در زندگی بازی خواهند کرد. (فاضلی، ۱۳۸۲)

به طور کلی مهم ترین مسئله ای که این تحقیق را ضروری می‌سازد گسترش روزافزون استفاده از فضای مجازی در میان دانش آموزان است. اما هنوز رابطه آن با سبک‌های فرزند پروری ادراک شده در میان جامعه‌ی هدف که دختران دانش آموز دبیرستانی دوره دوم در شهرستان گرگان با خانواده‌های مشکل دار وعادی هستند شناخته شده نیست.

از آن جا که زندگی روحی ومعنوی انسان همانند جنبه‌های جسمانی از محیط پیرامون تاثیر می‌پذیرد پس نمی‌توان رفتارهای انسان به ویژه در حوزه‌ی نهاد مهم خانواده و نوع روابط والدین با فرزندانشان را منتزع از اطراف مورد تحلیل قرار داد. در شرایط امروزه نیز تکنولوژی تاثیر فراوانی بر زندگی انسان دارد. از جمله گسترش فضای سایبرنتیک یا مجازی تقریباً بر همه‌ی جنبه‌های زیستی اثر گذاشته است. از جمله جوانان که به شدت تحت تاثیر این فضا هستند همان میزان نیز از تبعات آن متاثر خواهند شد. به همین موازات یکی از مهم ترین عرصه‌های زندگی اجتماعی انسان که در خانواده می‌گذرد و میزان درک دو جانبه‌ی فرزندان و والدین تحت تاثیر فضاهای دوگانه‌ی شخصی - اجتماعی مجازی و اینترنتی است. هم چنین تاثیرات فضای مجازی دامنه‌ی وسیعی از جنبه‌های روحی - روانی و عاطفی رفتاری افراد به ویژه جوانان و نوجوانان را در بر می‌گیرد به همین منظور نیاز فراوانی برای تحقیق گسترده در این مورد احساس می‌شود.

لذا ضروری به نظر می‌رسد که در این پژوهش رابطه میان استفاده از شبکه‌های مجازی و سبک‌های فرزند پروری ادراک شده نوجوانان شناخته شود، تا بدین وسیله والدین بتوانند با اطمینان بیشتری استفاده از شبکه‌های مجازی را برای فرزندان خود فراهم آورند و تصمیم درست تر را اتخاذ نمایند.

یافته‌های این پژوهش می‌تواند کمک شایانی به کشف رابطه بین استفاده از شبکه‌های مجازی با سبک‌های فرزند پروری ادراک شده دانش آموزان نماید و همچنین در خصوص شیوه‌های استفاده از این فن آوری‌ها و پیشگیری از آسیب‌های روانی و اجتماعی ناشی از استفاده نادرست این ابزارها اطلاعات علمی، جامع و مفیدی را در اختیار والدین، مربیان و معلمان و دست اندرکاران نظام آموزشی کشور قرار دهد.

باتوجه به گسترش شبکه‌های مجازی (اینترنت، فیس بوک، تلگرام، واتس اپ و...) و استفاده روز افزون دانش آموزان از این شبکه‌ها تا کنون با توجه به متغیرهای در موضوع آمده در این خصوص تحقیقات علمی در گرگان صورت نگرفته است. این تحقیق از این منظر و نیز با توجه به متغیرهای در نظر گرفته شد و جامعه مورد مطالعه جدید می‌باشد.

هدف اصلی از این تحقیق آن است که به مقایسه سبک های فرزند پروری ادراک شده در میزان استفاده از شبکه های مجازی در بین دختران دبیرستانی خانواده های مشکل دار و عادی شهرستان گرگان پرداخته و علاوه بر آن فرضیات پژوهشی زیر نیز بررسی شدند.

۱- بین سبک فرزند پروری پدر و مادر در دختران دارای خانواده های عادی و دختران دارای خانواده های مشکل دار رابطه وجود دارد.

۲- بین میزان استفاده از شبکه های مجازی در دختران دارای خانواده های عادی و دختران دارای خانواده های مشکل دار رابطه وجود دارد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر، از نوع علی مقایسه ای است. هدف از این تحقیق بررسی تفاوت متغیرها در گروه های مورد تغییر است. روش علی مقایسه ای یا روش پس رویدادی معمولاً به تحقیقاتی اطلاق می شود که در آن ها پژوهشگر با توجه به متغیر وابسته به بررسی علل احتمالی وقوع آن می پردازد. به عبارت دیگر تحقیق علی مقایسه ای، گذشته نگر بوده و سعی بر آن دارد که از معمول به علت احتمالی پی برد. (سرمد و دیگران، ۱۳۸۰)

جامعه آماری

جامعه آماری در این تحقیق عبارت است از کلیه دانش آموزان پایه های دوم و سوم و چهارم دوره دوم متوسطه شهرستان گرگان در سال تحصیلی ۹۵-۹۴، که تعداد آنها به استناد اداره آموزش و پرورش شهرستان حدود ۱۰۳۰۰ نفر می باشد.

نمونه آماری و شیوه نمونه گیری

حجم نمونه در این تحقیق بر اساس جدول مورگان ۲۶۰ نفر است. روش نمونه گیری در این تحقیق، از نوع نمونه برداری تصادفی خوشه ای می باشد که با توجه به روش تخصیص متناسب سهم هر مقطع دوم ۳۴٪ شامل ۸۸ نفر، سوم ۳۴٪ شامل ۸۸ نفر و چهارم ۳۲٪ شامل ۸۴ نفر می باشد که پرسشنامه های مربوطه بین دانش آموزان توزیع و اطلاعات لازم گردآوری شده است.

ابزار پژوهش

۱) پرسشنامه مقیاس ادراک شیوه والدین POPS

مقیاس ادراک شیوه های والدین در سال ۱۹۹۴ توسط آر. جی رایبیز آو بر اساس نظریه خود تعیین گری تدوین شده است. نسخه اصلی این مقیاس با ۴۲ عبارت، ۲۱ عبارت برای مادر و ۲۱ عبارت برای پدر، برای آزمودنی هایی که در سال های پایانی نوجوانی یا کمی بزرگتر هستند، طراحی شده است. این ابزار، شش زیر مقیاس در گیری مادر، حمایت مادر از خود مختاری، گرمی مادر، درگیری پدر، حمایت پدر از خود مختاری و گرمی پدر را می سنجد. اعتبار زیر مقیاس های حمایت از خود مختاری مادر / پدر به ترتیب در مطالعه اصلی ۰/۸۰ و ۰/۸۳ بدست آمده است. (Robloins, 1994). میانگین سنی کل آزمودنی ها ۱۵/۰۶ با دامنه ۱۴/۰۳ تا ۱۸/۰۷ و انحراف استاندارد ۰/۸۴، میانگین سنی دختران ۱۵/۰۷ با دامنه ۱۴/۰۶ تا ۱۷/۱۰ و انحراف استاندارد ۰/۷۳ و میانگین سنی پسران ۱۵/۰۵ با دامنه ۱۴/۰۳ تا ۱۸/۰۷ و انحراف استاندارد ۰/۹۳ بود.

روایی:

روایی عاملی اکتشافی: پس از معکوس کردن نمرات برخی از عبارات و حذف عبارات ۲۷، ۲۰، ۱۹، ۱۵، ۱۴، ۹، ۶، ۳۶ به علت قدرت تشخیص بسیار ضعیف، تحلیل عاملی اکتشافی با الگوی مولفه های اصلی بر روی این مقیاس به اجرا در آمد. نتایج نشان

داد که در نیمه مادر ارزش های ویژه ۳ عامل بزرگتر از یک است که بر روی هم ۴۶/۲۸ در صد از کل واریانس متغیر ها را تبیین می کنند. در نیمه پدر نیز تحلیل مولفه های اصلی ۴ عامل با ارزش ویژه بالاتر از یک را نشان داد که مجموع ۴۹/۲۹ در صد از واریانس متغیر ها را تبیین می کردند. پس از چرخش عامل ها با روش های متعامد و متمایل، با در نظر گرفتن مفروضه های تحلیل عاملی در نهایت نتایج چرخش عامل ها با روش های متعامد و متمایل، با در نظر گرفتن مفروضه های تحلیل عاملی در نهایت نتایج چرخش پرومکس مورد استناد قرار گرفت. نتایج نشان داد که در نیمه سوالات مربوط به شیوه فرزند پروری مادر عبارت ۱۰ به علت بار عاملی کمتر از ۰/۳۵ و عبارت ۵ به علت وزن پیچیده بر روی سه عامل و در سوالات بخش پدر عبارت ۲۶ به علت بار نزدیک و مشترک در دو عامل باید از مقیاس حذف شوند. نتایج همچنین گویای آن بود که در بخش مربوط به سوالات پدر عامل ۴ تنها عبارت ۳۸ را در بر می گیرد و به این لحاظ فاقد مفروضه های استخراج عوامل بوده و باید از مقیاس حذف شود و تنها ۳ عامل معتبر در شیوه فرزند پروری پدر ابقا می شود.

جدول (۱) عبارات های مقیاس جدید

عبارات ها					عامل		
				۸*	۳	۲*	درگیری مادر
			۱۳*	۱۲	۱۱	۱	حمایت از خود مختاری مادر
		۱۰	۹*	۷	۶	۵	گرمی مادر
				۲۹*	۲۳*	۲۰	درگیری پدر
			۲۸	۲۷	۲۵*	۱۵*	حمایت از خود مختاری پدر
۳۰*	۲۶	۲۴*	۲۲	۲۱	۱۹	۱۸	گرمی پدر

*نمره این عبارات ها باید معکوس شود. به عنوان مثال اگر عدد ۲ انتخاب شده است باید نمره ۶ داده شود و اگر عدد ۷ انتخاب شده باید نمره ۱ داده شود.

۲) **روایی عاملی تاییدی:** به منظور تایید ساختار سه عاملی بدست آمده، مدل تحلیل عاملی تاییدی با نرم افزار LISREL به تفکیک برای سبک مادر و سبک پدر اجرا شد. نتایج نشان داد که شاخص های برازندگی در مدل مادر و پدر در سطح مناسبی قرار دارند.

۳) **روایی تفکیکی:** روایی تفکیکی مقیاس ادراک شیوه والدین با مقایسه نمرات آن در دو گروه با عزت نفس بالا و پایین صورت پذیرفت. برای این منظور در نمونه ای ۳۵۲ نفری نمرات عزت نفس افراد با پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت سنجیده شد و افراد بر اساس انحراف نمرات شان از میانگین، به دو دسته عزت نفس بالا و پایین تقسیم شدند. نتایج آزمون t مستقل نشان داد که افرادی که عزت نفس بالایی دارند در زیر مقیاس های فرزند پروری (بجز درگیری مادر) نیز نمرات بالاتری کسب نموده اند و بالعکس افرادی که عزت نفس پایینی دارند در زیر مقیاس های فرزند پروری (به جز درگیری مادر) نمرات کمتری کسب می کنند.

پایایی: به منظور بررسی پایایی مقیاس، آلفای کرونباخ و ضریب تصنیف برای زیر مقیاس ها به تفکیک مادر و پدر مورد محاسبه شد. ضریب بازآزمایی، به انتخاب تصادفی یک گروه ۸۸ نفری پس از ۳ هفته محاسبه شد. نتایج اعتبار مقیاس در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول (۲) ضرایب پایایی خرده مقیاس های pops

شیوه پدر			شیوه مادر			درگیری
بازآزمایی	تصنیف	آلفای	باز	تصنیف	آلفای	
۰/۵۳	۰/۶۲	۰/۶۳	۰/۲۴	۰/۶۰	۰/۶۱	حمایت از خود مختاری
۰/۵۴	۰/۶۶	۰/۶۹	۰/۷۵	۰/۶۲	۰/۶۳	گرمی
۰/۸۵	۰/۸۲	۰/۸۱	۰/۷۹	۰/۷۳	۰/۷۴	کل
۰/۸۴	۰/۸۵	۰/۸۳	۰/۸۱	۰/۸۳	۰/۸۴	

(۲) پرسشنامه عملکرد خانواده FAD

FAD یک پرسشنامه ۶۰ سوالی است که برای سنجیدن عملکرد خانواده بر مبنای الگوی مک مستر^۳ تدوین شده است. این ابزار در سال ۱۹۸۳ توسط اپشتاین، بالدوین و بیشاب^۴ با هدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده تهیه شده است که توانایی خانواده را در سازش با حوزه وظایف خانوادگی با یک مقیاس خود گزارش دهی، مورد سنجش و ارزیابی قرار می دهد (صیادی، ۱۳۹۱).

برای ارزیابی هر کدام از خرده مقیاس های FAD، سؤالهای خاصی در پرسشنامه گنجانیده شده است. خرده مقیاسها و سؤالهای مربوط به آنها در زیر آورده شده اند:

- حل مشکل: سؤالهای ۲، ۱۲، ۲۴، ۳۸، ۶۰، ۵۰
- ارتباط: سؤالهای ۳، ۱۴، ۱۸، ۲۹، ۴۳، ۵۲، ۵۹
- نقشها: سؤالهای ۴، ۱۰، ۱۵، ۲۳، ۳۰، ۳۴، ۴۰، ۴۵، ۵۳
- همراهی عاطفی: سؤالهای ۵، ۹، ۱۹، ۲۸، ۳۹، ۴۹، ۵۷
- آمیزش عاطفی: سؤالهای ۱۳، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۳۳، ۳۵، ۳۷، ۴۲، ۵۴
- کنترل رفتار: سؤالهای ۷، ۱۷، ۲۷، ۳۲، ۴۴، ۴۷، ۴۸، ۵۵، ۵۸
- عملکرد کلی: سؤالهای ۱، ۶، ۸، ۱۱، ۱۶، ۲۰، ۲۶، ۳۱، ۳۶، ۴۱، ۴۶، ۵۱، ۵۶

روایی

حدی دارای روایی همزمان و پیش بین است. این ابزار در یک مطالعه مستقل روی ۱۷۸ زوج حدوداً ۶۰ ساله با مقیاس رضایت زناشویی لاک - والاس همبستگی متوسط داشت و قدرت نسبتاً خوبی برای پیش بینی نمرات مقیاس روحیه سالمندی فیلادلفیا نشان داده است. به علاوه این ابزار قدرت متمایز سازی اعضای خانواده های بالینی و خانواده های غیر بالینی دارد بنابراین در هفت خرده مقیاس خود دارای روایی خوبی برای گروه ها شناخته شده است (ثنایی، ۱۳۷۹).

در تحلیل موازی (مقیاس رضایت زناشویی لاک - والاس)، FAD توانست فقط ۰/۱۱ ($R=0/34$) واریانس برای شوهران و ۰/۱۲ ($R=0/36$) را برای زنان پیشبینی کند. به بیان دیگر FAD قدرت پیشبینی بهتری دارد (صیادی، ۱۳۸۱).

در مطالعه دیگری با عنوان «مقیاس عملکرد عمومی ابزار سنجش خانواده: آیا این مقیاس برای نوجوانان چنین کاربردی دارد؟» شک و دانیل^۵ (۲۰۰۱) پایایی و روایی مقیاس عملکرد عمومی (نسخه چینی ابزار سنجش خانواده - GF) را مورد بررسی قرار دادند. نتایج از روایی سازه آن حمایت کرد. در همین مطالعه نیز داده های تحلیل شده از گروه بالینی و گروه غیر بالینی نشان

3.MMFF

4. Epstein, N & Baldwin, L & Bishop, D.

5. Shek & Daniel, T.L

داد که نمرات GF می تواند دو گروه را از هم جدا کند. همچنین نتایج از همسانی درونی، روایی همزمان و سازه ای مقیاس GF حمایت می کند. (همان منبع)

ویلهلم^۶ و همکاران (۱۹۹۳) در مطالعه ای با عنوان «روایی فرا عاملی ابعاد کارکرد خانواده» نشان دادند که FAD توانایی تمیز نهادن بین خانواده های که بیماری روانی دارند و خانواده هایی که بیماری روانی ندارند را دارد. بیشتر خرده مقیاس های FAD بویژه حل مسأله و عملکرد عمومی با اظهارات و علائم روانشناختی که با چک لیست SCL-90-R ارزیابی شده بودند، همبستگی داشتند (همان منبع).

پایایی

این آزمون پس از تهیه توسط مؤلفان در سال ۱۹۸۳ بر روی یک نمونه ۵۰۳ نفری اجرا گردید. دامنه ضریب آلفای خرده مقیاس های آن بین ۰/۷۲ تا ۰/۹۲ بدست آمد که همسانی درونی نسبتاً خوبی را نشان می دهد. (همان منبع)

در ایران تحقیقات انجام شده توسط نجاریان (۱۳۷۴)، ملانقی (۱۳۷۷)، نوروزی (۱۳۷۷)، امینی (۱۳۷۸)، بهاری (۱۳۷۹)، صیادی (۱۳۸۰)، میر عنایت (۱۳۷۸)، جوادی (۱۳۸۳)، رضایی (۱۳۷۸)، همگی بیانگر پایایی بالای این آزمون است. (همان منبع)

صدفی در پژوهشی با عنوان «مقایسه عملکرد خانواده های شاهد و غیر شاهد از دیدگاه فرزندان دبیرستانی» از فرم ایرانی ۶۰ سؤالی FAD استفاده کرده و ضرایب آلفای کرونباخ هر کدام از خرده مقیاس ها را بدین قرار بدست آورده: حل مشکل ۰/۷۸، ارتباط ۰/۵۶، نقش ها ۰/۶۳، آمیزش عاطفی ۰/۶۹، کنترل رفتار ۰/۷۴، همراهی عاطفی ۰/۶۰، عملکرد کلی ۰/۷۹، و کل آزمون ۰/۹۴. (همان منبع)

محسن زاده (۱۳۸۳) در پژوهشی با عنوان «رابطه کارآیی خانواده و فرسودگی شغلی معلمان مقطع ابتدایی» از فرم ایرانی ۶۰ سؤالی FAD استفاده کرده و ضرایب آلفای کرونباخ هر کدام از خرده مقیاس ها را بدین قرار بدست آورده: حل مشکل ۰/۷۱، ارتباط ۰/۶۸، نقش ها ۰/۶۵، آمیزش عاطفی ۰/۷۳، کنترل رفتار ۰/۶۴، همراهی عاطفی ۰/۷۷، عملکرد کلی ۰/۷۹، و کل آزمون ۰/۹۴. (همان منبع)

بهاری (۱۳۷۹) در پژوهش خود از فرم ۴۵ سؤالی FAD استفاده کرده و پایایی آنرا ۰/۹۴ بدست آورده است. (همان منبع)

امینی (۱۳۷۹) در پژوهش خود پایایی نسخه ۴۱ سؤالی FAD را ۰/۹۲ برآورد کرد وی ضریب آلفای کرونباخ ۷ خرده مقیاس را چنین ذکر نمود: حل مشکل ۰/۶۱، ارتباط ۰/۳۸، نقش ها ۰/۷۲، همراهی عاطفی ۰/۶۴، آمیزش عاطفی ۰/۶۵، کنترل رفتار ۰/۶۱ و عملکرد کلی ۰/۸۱ که نشان می دهد غیر از خرده مقیاس ارتباط بقیه همسانی درونی نسبتاً خوبی دارند. (همان منبع)

۳) سیاهه شبکه های اجتماعی

این سیاهه محقق ساخته است و دارای ۱۶ سوال است. سوالات ۱ تا ۱۰ اطلاعات شخصی، ۱۱ اطلاعات گوشی هوشمند، ۱۶-۱۲ شامل سوالات شبکه های مجازی (نوع، میزان و ضرورت استفاده) را بررسی می کند.

تجزیه و تحلیل

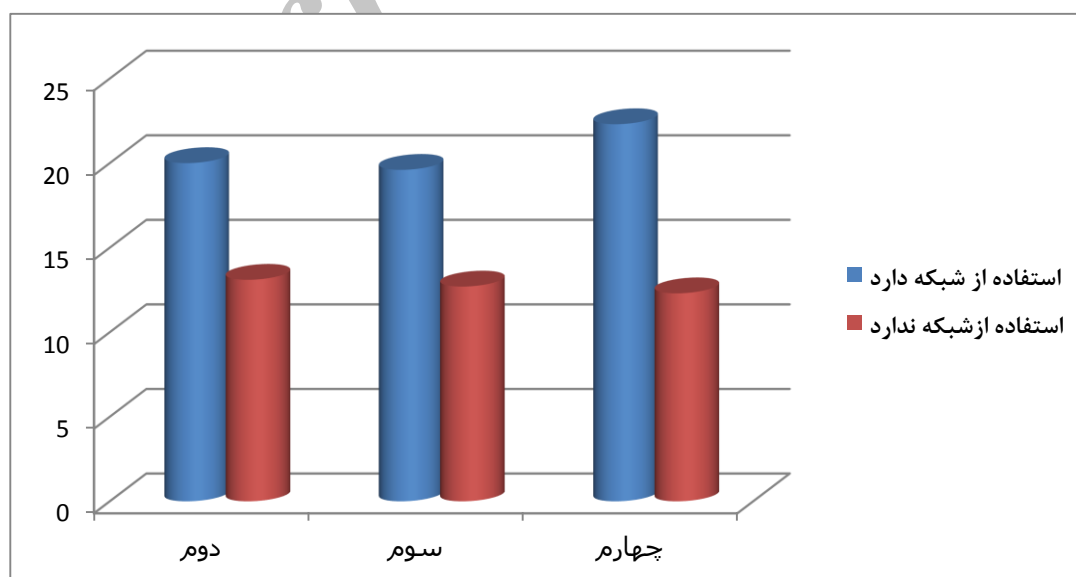
در این تحقیق داده های خام با استفاده از نرم افزارها SPSS18 مورد تجزیه و تحلیل و پس از پردازش به شکل اطلاعات در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرند. ابتدا به کمک روش های آماری به توصیف و بعد از آن به تبیین پرداخته شده است. در قسمت تبیین به کمک آزمون تی و مقایسه میانگین ها به بررسی علی آنها پرداخته شده است. قبل از اثبات فرضیات بدلیل استفاده از آزمونهای پارامتریک می بایست به بررسی فرضیات این آزمونها که نرمال بودن متغیر است پرداخته شود و این مسئله توسط آزمون نرمالیت (آزمون کولموگروف - اسمیرنوف) انجام می پذیرد.

یافته ها

با توجه به مباحث پیشین هدف این پژوهش مقایسه سبک های فرزند پروری ادراک شده در میزان استفاده از شبکه های مجازی در بین دختران دبیرستانی خانواده های مشکل دار و عادی شهرستان گرگان بود. به منظور بررسی این سوال از طریق پرسشنامه FAD و بر اساس میانگین نمره بدست آمده این پرسشنامه از هر فرد پاسخ دهنده، افراد دارای نمره ای پایین تر از متوسط را خانواده های عادی و افراد دارای نمره های بالاتر را خانواده های مشکل دار تلقی نموده ایم (ثنائی ، ۱۳۷۹). از این رو تعداد خانواده های عادی ۱۹۵ و تعداد خانواده های مشکل دار ۶۵ حاصل شده است.

جدول (۳) مقطع تحصیلی در مقابل استفاده از شبکه های اجتماعی

		مقطع تحصیلی			
		دوم	سوم	چهارم	مجموع
دارد	فراوانی	52	51	58	161
	درصد فراوانی	20	19.6	22.3	58.4
ندارد	فراوانی	34	33	32	99
	درصد فراوانی	13.1	12.7	12.3	41.6

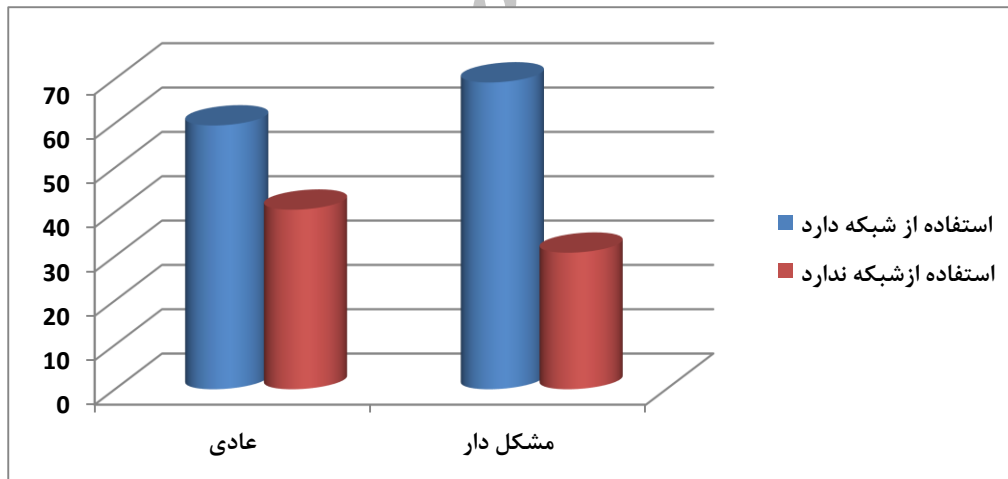


نمودار درصد فراوانی مقطع تحصیلی در استفاده از شبکه های اجتماعی

با توجه به جدول ۳ و نمودار ۱ درصد سهم استفاده از شبکه های اجتماعی در تمامی مقاطع بیشتر است.

جدول (۴) وضعیت خانواده در مقابل استفاده از شبکه های اجتماعی

		خانواده	
		مشکل دار	عادی
دارد	فراوانی	40	121
	درصد فراوانی	61.5	62.1
ندارد	فراوانی	25	74
	درصد فراوانی	38.5	37.9
مجموع		65	195



نمودار ۲ درصد فراوانی وضعیت خانواده در استفاده از شبکه های اجتماعی

با توجه به جدول ۴ و نمودار ۲ درصد سهم دختران دارای خانواده مشکل دار در استفاده از شبکه های اجتماعی بیشتر از سهم دختران دارای خانواده عادی است.

پیش فرض نرمال بودن (آزمون کولموگروف - اسمیرنف) :

جدول (۵) آزمون نرمال بودن نمره متغیرها

P-VALUE	مقدار آماره کولموگروف - اسمیرنف (Z) استاندارد	متغیر	
۰/۴۵۶	۰/۹۸۵	مقتدرانه	سبک فرزندپروری
۰/۳۱۶	۱/۱۰۴	مستبدانه	
۰/۷۶۹	۰/۶۵۸	سهل گیرانه	

چنانچه در جدول ۵ مشاهده می شود، نمره توزیع متغیرهای مورد مطالعه بدلیل آنکه سطح معنی داری آزمون در آنها بیشتر از ۰/۰۵ می باشد دارای توزیع نرمال خواهند بود. از این رو پیش فرض نرمال بودن جهت اجرای آزمونهایی مانند T-test برقرار خواهد بود.

فرضیه اول :

H₀ : بین سبکهای فرزند پروری والدین در دختران دارای خانواده های عادی و مشکل دار با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی تفاوت معناداری وجود ندارد.

H₁ : بین سبکهای فرزند پروری والدین در دختران دارای خانواده های عادی و مشکل دار با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی تفاوت معناداری وجود دارد.

برای بررسی این فرض که در مورد سه سبک فرزندپروری بحث خواهد نمود از آزمون T استفاده خواهیم کرد که در زیرخواهد آمد :

جدول (۶) شاخصهای آماری گروه ها

سبک فرزند پروری		انحراف معیار	میانگین	تعداد	گروهها
مستبدانه	مشکل دار	7.8554	29.597	40	
سهل گیرانه	عادی	5.7857	24.295	121	

در جدول (۶) میانگین نمره سبک فرزند پروری مستبدانه در افراد دارای خانواده های مشکل دار بیشتر از نمره افراد عادی نشان داده شده است.

جدول (۷) آزمون مقایسه سبک فرزند پروری مستبدانه در خانواده های مشکل دار و عادی

سبک فرزند پروری	فرض همگنی واریانسها	آزمون لون همگنی واریانسها		آزمون مقایسه دو گروه				فاصله اطمینان ۹۵٪		
		آماره F	Sig.	آماره T	df	Sig.	اختلاف میانگینها	انحراف استاندارد	حد پایین	حد بالا
مستبدانه	همگن	.462	.483	-3.93	159	.000	-5.302	1.3488	-7.46521	-3.1388
	ناهمگن			-3.93	147.435	.000	-5.302	1.4369	-7.5467	-3.2538

با توجه به نتایج حاصل از جدول (۷) در ابتدا به بررسی فرض برابری واریانسهای دو گروه می پردازیم که $sig=0.483$ بر اساس سطح معنی داری ارائه شده فرض برابری واریانسهای دو گروه تایید می گردد یعنی در ادامه جدول می بایست ردیف بالا برای آزمون مقایسه مورد توجه قرار گیرد.

اکنون برای پاسخ به فرضیه مورد بحث با توجه به مقدار عددی سطح معنی داری در ستون هفتم جدول (۷) می توان گفت که بین سبک فرزند پروری مستبدانه در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. علاوه بر آن میتوان گفت که بدلیل منفی بودن دو سر بازه اطمینان ارائه شده در جدول (۷) با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی میزان سبک فرزند پروری مستبدانه در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار بیشتر است.

جدول (۸) شاخصهای آماری گروهها

سبک فرزند پروری	گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار
سهل گیرانه	مشکل دار	40	30.205	6.9638
	عادی	121	26.647	5.5466

در جدول (۸) با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی میانگین نمره سبک فرزند پروری سهل گیرانه با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی در افراد دارای خانواده های مشکل دار بیشتر از نمره افراد عادی نشان داده شده است .

جدول (۹) آزمون مقایسه سبک فرزند پروری سهل گیرانه در خانواده های مشکل دار و عادی

سبک فرزند پروری	فرض همگنی واریانسها	آزمون لون همگنی واریانسها		آزمون مقایسه دو گروه				فاصله اطمینان ۹۵٪	
		آماره F	Sig.	df	Sig.	اختلاف میانگینها	انحراف استاندارد	حد بالا	حد پایین
سهل گیرانه	همگن	1.195	.277	159	.002	-3.558	1.2069	-2.3511	-4.9235
	ناهمگن			145.643	.002	-3.558	1.2469	-2.6732	-4.7623

با توجه به نتایج حاصل از جدول (۹) در ابتدا به بررسی فرض برابری واریانسهای دو گروه می پردازیم که $sig=0.277$ بر اساس سطح معنی داری ارائه شده فرض برابری واریانسهای دو گروه تایید می گردد و یعنی در ادامه جدول می بایست ردیف بالا برای آزمون مقایسه مورد توجه قرار گیرد.

اکنون برای پاسخ به فرضیه مورد بحث با توجه به مقدار عددی سطح معنی داری در ستون هفتم جدول (۹) می توان گفت که بین سبک فرزند پروری سهل گیرانه در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. علاوه بر آن میتوان گفت که بدلیل منفی بودن دو سر بازه اطمینان ارائه شده در جدول (۹) با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی میزان سبک فرزند پروری سهل گیرانه در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار بیشتر است.

جدول (۱۰) شاخصهای آماری گروهها

سبک فرزند پروری	گروهها	تعداد	میانگین	انحراف معیار
مقتدرانه	مشکل دار	40	24.235	5.8953
	عادی	121	27.863	6.4183

در جدول (۱۰) با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی نشان داده شده است که میانگین نمره سبک فرزند پروری مقتدرانه در افراد دارای خانواده های مشکل دار بیشتر از نمره افراد عادی است.

جدول (۱۱) آزمون مقایسه سبک فرزند پروری مقتدرانه در خانواده های مشکل دار و عادی

آزمون لون همگنی واریانسها	آزمون مقایسه دو گروه	فاصله اطمینان ۹۵٪
---------------------------	----------------------	-------------------

سبک فرزند پروری	فرض همگنی واریانسها	آماره F	Sig.	آماره T	df	Sig.	اختلاف میانگینها	انحراف استاندارد	حد پایین	حد بالا
مقتدرانه	همگن	1.529	.197	3.001	159	.002	3.628	1.2067	2.4183	5.9931
	ناهمگن			3.001	140.541	.002	3.628	1.2271	2.3752	5.6432

با توجه به نتایج حاصل از جدول (۱۱) در ابتدا به بررسی فرض برابری واریانسهای دو گروه می پردازیم که $sig=0.197$ بر اساس سطح معنی داری ارائه شده فرض برابری واریانسهای دو گروه تایید می گردد و یعنی در ادامه جدول می بایست ردیف بالا برای آزمون مقایسه مورد توجه قرار گیرد.

اکنون برای پاسخ به فرضیه مورد بحث با توجه به مقدار عددی سطح معنی داری در ستون هفتم جدول (۱۱) می توان گفت که بین سبک فرزندپروری مقتدرانه در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. علاوه بر آن میتوان گفت که بدلیل منفی بودن دو سر بازه اطمینان ارائه شده در جدول (۱۱) با رویکرد استفاده از شبکه های اجتماعی میزان سبک فرزندپروری مقتدرانه در گروه دختران دارای خانواده های عادی بیشتر است.

فرضیه دوم:

H_0 : بین میزان استفاده از شبکه های مجازی در دختران دارای خانواده های عادی و مشکل دار تفاوت معناداری وجود ندارد.

H_1 : بین میزان استفاده از شبکه های مجازی در دختران دارای خانواده های عادی و مشکل دار تفاوت معناداری وجود دارد.

برای بررسی این فرض از آزمون مقایسه میانگینها استفاده خواهیم کرد به شرح زیر:

جدول (۱۲) آزمون مقایسه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی در دو گروه

متغیر	فرض همگنی واریانسها	آزمون لون همگنی واریانسها		آزمون مقایسه دو گروه			فاصله اطمینان ۹۵٪			
		آماره F	Sig.	آماره T	df	Sig.	اختلاف میانگینها	انحراف استاندارد	حد پایین	حد بالا
میزان استفاده از شبکه	همگن	1.012	.238	1.534	258	.143	.258	.562	-4563	.8371
	ناهمگن			1.534	230.74	.142	.258	.562	-4342	.8502

با توجه به نتایج حاصل از جدول (۱۲) در ابتدا به بررسی فرض برابری واریانسهای دو گروه می پردازیم که $sig=0.238$ بر اساس سطح معنی داری ارائه شده فرض برابری واریانسهای دو گروه تایید می گردد و یعنی در ادامه جدول می بایست ردیف بالا برای آزمون مقایسه مورد توجه قرار گیرد.

اکنون برای پاسخ به فرضیه مورد بحث با توجه به مقدار عددی سطح معنی داری در ستون هفتم جدول که برابر با 0.143 بدست آمده است و بیشتر از ۵ درصد می باشد می توان گفت که بین استفاده از شبکه های اجتماعی در گروه افراد عادی و مشکل دار تفاوت معنی داری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

بحث

امروزه استفاده از شبکه های اجتماعی جزئی از زندگی بسیاری از افراد شده و در این میان بسیاری از دانش آموزان هم بخشی از ساعات شبانه روز را به این کار اختصاص می دهند. در همین راستا مطالعه و بررسی متغیرهای تاثیر گذار در چنین رفتارهایی حایز اهمیت است. نگرش ها و ادراکاتی که هم از سوی والدین و هم از سوی فرزندان از شیوه های فرزند پروری والدین وجود دارد تا حدودی می توانند رفتار را پیش بینی کنند. نگرش ها متضمن تفکر، احساس و نحوه دلخواه رفتار نسبت به یک موضوع نگرش اند. رفتار را تنها آنچه که مردم مایل به انجام آنند تعیین نمی کند، بلکه آنچه را که به پندار خود باید انجام دهند یعنی هنجارهای اجتماعی، آنچه که معمولاً انجام می دهند یعنی عادات و نیز پیامدهای مورد انتظار رفتار در تعیین نوع رفتار، دخالت دارند. شیوه های فرزند پروری یک مورد از مهمترین مولفه هایی می باشد که می تواند در زمینه استفاده از شبکه های اجتماعی نقش به سزایی داشته باشد و تاکنون نیز مطالعه ای دقیق و علمی در این خصوص انجام نشده است تا بتوانیم پاسخ علمی و درستی در این زمینه داشته باشیم. در پژوهش حاضر به دلیل وجود مسئله مواجهه نوجوانان با فرهنگهای گوناگون بشری و تداخل آن با معیارهای جامعه اسلامی کشورمان، تلاش می شود تا مشخص شود آیا رابطه ای میان استفاده از شبکه های اجتماعی، شیوه های فرزند پروری با خانواده های عادی و مشکل دار در جامعه نمونه مورد پژوهش وجود دارد. نتایج حاصل از این بررسی بر اساس فرضیه های پژوهشی به شرح زیر می باشد:

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که بین سبک فرزند پروری پدر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. علاوه بر آن میتوان گفت که بدلیل منفی بودن دو سر بازه اطمینان ارائه شده میزان سبک فرزند پروری پدر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار بیشتر است. بین سبک فرزند پروری مادر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی تفاوت معنی داری وجود دارد. علاوه بر آن میتوان گفت که بدلیل منفی بودن دو سر بازه اطمینان ارائه شده میزان سبک فرزند پروری مادر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار بیشتر است. این یافته با یافته های پژوهشگران قبلی از جمله نوروژی (۱۳۸۲)، فطین حور (۱۳۷۴)، مایلی (۱۳۸۱)، راکعی (۱۳۸۰)، Glasgow (1997)، Robbins (1994)، Ganssens (1994) و Lamborn (1991) همسو می باشد. همچنین با یافته های بشارت و همکاران (۱۳۸۴) با بعد محبت فرزند پروری همسو و با بعد کنترل ناهمسو، با یافته های صادقی و حیدری (۱۳۸۴) با والدین پاسخگو، سهل گیر و مستبد همسو و با والدین طرد کننده و آشفته ناهمسو، با یافته های اکبری (۱۳۷۹) با ابعاد دمکراسی و مستبدانه همسو و با بی بندوباری ناهمسو، با یافته Maccoby (2000) در شیوه تربیتی مادران همسو و با شیوه تربیتی پدران ناهمسو می باشد. بنابراین محقق معتقد است برپایه ی تحقیق انجام شده و مقایسه ی متغیرها سبک فرزند پروری پدر و مادر در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار و عادی نقش مهمی ایفا می کند.

همچنین نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که بین استفاده از شبکه های اجتماعی در گروه افراد عادی و مشکل دار تفاوت معنی داری وجود ندارد. این یافته با یافته های پژوهشگران قبلی از جمله شاه احمد قاسمی و دهقانی (۱۳۹۴)

، اخوان ملایری و همکاران (۱۳۹۳) ، امیر پور و گریوانی (۱۳۹۲) ، ابراهیم پور کومله و خزایی (۱۳۹۱) ، اسلامی (۱۳۹۰) ، Meek&Hoolly (2009) همسو می باشد. بر این اساس می توان نتیجه گرفت که میزان استفاده از شبکه های مجازی نقش موثری در گروه دختران دارای خانواده های مشکل دار وعادی ندارد.

پیشنهادات

از نتایج این پژوهش و پژوهش های مشابه در ارتقاء آگاهی و مهارت دانش آموزان و کاهش آسیبهای ناشی از استفاده از شبکه های اجتماعی استفاده شود. از آنجا که عده زیادی از دانش آموزان در حال استفاده از شبکه های اجتماعی هستند باید آموزش های لازم در خصوص استفاده صحیح از این امکانات و همچنین کاهش آسیب های ناشی از استفاده نادرست به آنان داده شود. با توجه به آسیب های مختلف استفاده از این شبکه ها لازم است آسیب شناسی لازم در مدارس انجام و سپس فعالیتهای پیشگیرانه جهت کاهش آسیب ها و پیشگیری از مشکلات روانی و رفتاری در دانش آموزان صورت گیرد. در خصوص استفاده از شبکه های اجتماعی ،گوشی های هوشمند به اولیاء دانش آموزان در قالب جلسات آموزش خانواده آگاهی ها و آموزش های لازم داده شود تا نسبت به استفاده فرزندانشان از این فن آوری ها آگاهی لازم را داشته باشند. همچنین لازم است در محتوای کتب درسی و یا دروس انتخابی موضوعاتی به فن آوری های نوین و استفاده های درست و نادرست آنان اختصاص یابد یا در قالب کتابچه ها و برشورهای کوتاه و مختصر در اختیار آنان قرار گیرد. همچنین جهت پژوهش های مشابه آتی توصیه می گردد که در خصوص تفاوت های بین دختران و پسران در متغیرهای شیوه های فرزند پروری ، استفاده از شبکه های اجتماعی پژوهش های جداگانه ای انجام شود. جهت انجام پژوهش به عوامل اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی دانش آموزان مورد تحقیق نیز توجه شود و با توجه به شرایط فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی آنان نیز مقایسه هایی انجام گیرد. رابطه بین استفاده از شبکه های اجتماعی و افت تحصیلی دانش آموزان بررسی شود. تاثیر مذهب و میزان پایبندی به اعتقادات دینی بر میزان گرایش دانش آموزان به استفاده از شبکه های اجتماعی مطالعه گردد. متغیرهای مزاحم مانند هوش فرد و ... در مطالعات بعدی مورد مطالعه و تحقیق قرار گیرد.

منابع

منابع فارسی

- احدی، حسن ؛ محسنی، نیکچهر (۱۳۷۱). روانشناسی رشد مفاهیم بنیادی در روانشناسی کودک. تهران: نشر بنیاد.
- ابراهیم پور کومله ، سمیرا ، خزایی ، کامیاب (۱۳۹۱) ، بررسی آسیب های نوپدید شبکه های اجتماعی مجازی در کمین خانواده ی ایرانی ، نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب های اجتماعی نوپدید.
- اخوان ملایری ، فائزه ، نوغانی ، محسن ، مظلوم خراسانی ، محمد ، (۱۳۹۳) شبکه های اجتماعی مجازی و شادکامی ، رسانه و فرهنگ ، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ، سال چهارم ، شماره دوم ، ۱-۲۴.
- اکبری، طیبه (۱۳۷۹)، بررسی تاثیر سبک های تربیتی مادران بر بزهکاری نوجوانان و نیز تاثیر شرایط خانوادگی پایان نامه کارشناسی ارشد، روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز.
- امیر پور ، مهناز ، گریوانی ف مریم ، (۱۳۹۲) ، تاثیر شبکه های اجتماعی بر سبک زندگی جوانان ، فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی ، شماره ۳، دوره سوم ، پاییز ۹۳، صفحه ۳۹-۲۳.
- بشارت، محمدعلی؛ بشاش، لعیا و قاسمی پور، یداله ، (۱۳۸۴)، رابطه شیوه های فرزندپروری با شخصیت نوجوانان، مجله علوم روانشناختی، ۸۴، ۴، ۱۳ ، ۶۵-۵۶. -تنهای رشوانلو،ف، (۱۳۸۷)، رابطه ادراک از سبک های فرزند پروری با پیشرفت تحصیلی : نقش واسطه ای انگیزش تحصیلی ، پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده ، دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی ، دانشگاه تهران.

- ثنايي ، ب، اميني ، ف ، (۱۳۷۹)، مقایسه عملکرد خانواده در دو گروه دانش آموزان دختر مستقل و وابسته به دیگران ، تازه ها و پژوهش های مشاوره ، جلد دوم ، شماره ۷ و ۸ ، صفحه ۸۲-۹.
- حسام مقدم، اسماعیل ، (۱۳۸۹)، بساخت شوره لاکانی و بلاگردهای نوجوان در شبکه های مجازی ، کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی ، دانشگاه کاشان .
- اسلامی ، مروارید (۱۳۹۱) ، بررسی شبکه های اجتماعی و تاثیرات آن ها بر ابعاد مختلف زندگی ، نخستین کنگره ملی فضای مجازی و آسیب های اجتماعی نوپدید.
- راکعی، لیلا (۱۳۸۰)، بررسی تاثیر شیوه های فرزند پروری بر روی انگیزش پیشرفت، پایان نامه کارشناسی ارشد، روان شناسی تربیتی، دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز.
- شاه احمد قاسمی ، زهرا ، دهقانی ، مرضیه (۱۳۹۴) ، بررسی شبکه های اجتماعی مجازی در فرایند یادگیری دانشجویان ، همایش ملی شبکه های اجتماعی مجازی بستر برای آموزش و یادگیری ، تهران ، دانشگاه علامه طباطبایی.
- شریعتمداری، علی (۱۳۶۹) روانشناسی تربیتی-تهران: انتشارات امیر کبیر.
- سرمد ، زهره ، بازرگان، عباس ، حجازی ، الهه ، (۱۳۸۰) ، روش تحقیق در علوم رفتاری ، تهران ، موسسه ی انتشارات آگاه.
- صیادی ، علی ، خانواده ، مجله مشاوره و روان درمانی خانواده ، (۱۳۹۱) ، شماره ۵ ، صفحه ۱۷۷-۱۶۳.
- صادقی، منصورالسادات و حیدری ، محمود (۱۳۸۴)، بررسی سلسله مراتب نظام ارزشی نوجوانان دانش آموز در شیوه های فرزندپروری مختلف، مجله خانواده پژوهی، ۳، ۱، ۲۵۴-۲۳۹.
- فاضلی ، محمد ، (۱۳۸۲) ، مصرف و سبک زندگی ، انتشارات صبح صادق ، چاپ اول .
- فطین حور، شهاب (۱۳۷۴). بررسی رابطه اختلالات رفتاری فرزندان با شیوه های فرزندپروری مادران در بین دانش آموزان پسر کلاسه های چهار و پنجم ابتدایی شهر اردبیل. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم.
- کاظمی ، عباس ، (۱۳۸۸) ، پرسه زنی و زندگی روزمره ایرانی ، تهران ، انتشارات آشتیان.
- کفاشی ، مجید ، (۱۳۸۸) ، بررسی تاثیر اینترنت بر ارزش های خانواده ، فصلنامه پژوهش اجتماعی ، سال دوم ، شماره سوم.
- مایلی، میترا (۱۳۸۲). بررسی رابطه کارآیی خانواده با بهداشت روانی دانش آموزان شهر اراک. وزارت آموزش و پرورش، شورای تحقیقات استان مرکزی.
- مهربانی هنرمند، مهناز؛ نجاریان، بهمن؛ بحرینی، شهناز (۱۳۷۹). رابطه شیوه های فرزندپروری با سلامت روانی و هماهنگی مولفه های خودپنداشت. مجله روانشناسی اهواز، سال چهارم، شماره ۱.
- مهرافروز، حجت الله (۱۳۷۸) بررسی رابطه بین نگرش نسبت به شیوه های فرزند پروری مادر (اقتدار منطقی، استبدادی، آزادگذاری) با مکان کنترل و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان پسر پایه چهارم ابتدایی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران، دانشکده علوم تربیتی.

منابع لاتین

- Berndt, T.s-(1992)child DeveloPment. London: Brown and Benchmark Publishers.
- Glasgow, K. I.; Dornbusch, S. M.; Troger, D. L., Steinberg, L., & Ritter P. L (1997). Parenting styles, adolescent's attributions and educational outcomes in nine heterogeneous high schools. Child Development. vol. 68, N3. pp 507-529.
- Hardy, D. F., Power; T. G & Jaedicke, S (1993). Examining the relation of parenting to childrens coping with every day stress. Child Development, vol. 64, p:18-48.



- Janssens , J.M.A.M.(1994).Authoritarain childrearing, Parental locus of control , and the childs behaviorstyle. International Journal of Behavioral Development of locus of control in early adolescence. International Journal of Behavioral Development 17 , (3) , 488-501
- Kerns, K. & Stevens. A. (1996). Parent-child attachment in late adolescence : Links to Social reactions and personality Journal of Youth adadolescence, vol 25.322-325.
- Lamborn , S.D. Mounts , N.S., steinberge , L. 8Dornbusch , S.M. (1991). Authoritative , authoritarian , indulgent , and neglectful families. Child Development , 62, 1049-1065
- Maccoby. E.E. (2000). Parental and its effects on children: onreading and misreading behavior genetics. Annual Review of Pyschology
- Roobbins, R. J. (1994). An assessment of perceptions of parental autonomy support and control: Child and parent correlates. Unpublished Doctoral Dissertation, Department of Psychology, University of Rochester.

Archive of SID